

Det helsevitenskapelige fakultet
Det juridiske fakultet
Det kunstfaglige fakultet
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Fakultet for idrett, reiseliv og sosialfag
Ledelse og administrasjon Campus Harstad
Vernepleie Campus Harstad

Informasjon om Universitets- og høyskolerådets karakterrappport fra 2014, om karakterkonferansen 2015, samt videre arbeid i sektoren og ved UiT

Universitets- og høyskolerådet (UHR) sin karakterrappport for 2014 ble publisert av UHR den 21.10.2015. UHR har kun sendt rapporten til de som deltok på karakterkonferansen i oktober 2015. De som ikke har fått rapporten direkte, finner den på følgende nettside:

http://www.uhr.no/ressurser/temasider/karaktersystemet_1/analysegruppen

Presentasjonene fra karakterkonferansen 2015 er å finne på følgende nettside:

http://www.uhr.no/ressurser/temasider/karaktersystemet_1/karaktersamlinger_-_nasjonale_konferanser_1/karaktersamling_2015

I det følgende gis en kort presentasjon av karakterrappporten fra 2015, tilhørende karakterkonferanse og videre oppfølging ved UiT og i sektoren. Som bidrag for å innlemme miljøene i Narvik og Harstad, er det i dette brevet også tatt med en oppsummering av det som er gjort og hva som er planlagt fremover innenfor dette arbeidsområdet ved UiT.

UHRs årlige karakterrappporter omhandler som kjent undersøkelser, funn, analyser og aktuelle problemstillinger som gjelder for alle fagområder i UH-sektoren. Rapporten for 2014 er den tiende i rekken. Fra og med 2012 er det også gjennomført et syklisk opplegg der det hvert femte år foretas grundigere undersøkelser innen de enkelte fagområdene. I 2014 ble lærerutdanning, økonomisk-administrativ utdanning, idrettsfag og kjønnsforskning undersøkt. I rapporten for 2015 skal realfag, teknologiutdanning og juridiske fag undersøkes, mens humanistiske fag og arkitektur- og landskapsarkitektutdanning skal undersøkes i rapporten for 2016.

Vi viser ellers til brev av 16.6.2015 fra universitetsdirektøren hvor program, informasjon om karakterkonferansen 2015 og oppfordring til å delta ble oversendt til alle daværende fakulteter. Dette og alle øvrige dokumenter i saken *Karakterundersøkelser i 2012-2016 i Universitets- og høyskolesektoren* er å finne i den gamle ePhorte-basen på 2011/5723.

Utvalgte funn i karakterrapporten for 2014

I rapporten for 2014 gis det viktige anbefalinger felles for alle fagområder og i tillegg spesielt for karakterarbeidet innen lærerutdanning, kjønnsforskning, idrettsfag og økonomisk administrativ utdanning. I oppsummeringen av konferansen uttalte leder for UHRs analysegruppe blant annet at mange av funnene i karakterrapportene fra et studentsynspunkt må være alarmerende. Og at det videre karakterarbeidet i sektoren må ha mer fokus på kompetanse om karakterbruk, ikke bare ettersyn av karakterbruk.

Universitetsdirektøren har ut over dette blant annet merket seg følgende funn i karakterrapporten:

- UiT trekkes frem ved at vi er den institusjonen som har høyeste andel A (17 %) for matematikk 1 i GLU 5-10. For de totalt 16 institusjonene var det i gjennomsnitt 7 % som fikk A på denne eksamen. UHR anbefaler fagmiljøene å tilstrebe større enighet om hva som faktisk testes til eksamen. I tillegg anbefales institusjonene å vurdere økt bruk av ekstern sensor og å innføre ordning med tilsynssensor for å samordne og fremme en felles forståelse av karaktersystemet.
- Forslag til nasjonale retningslinjer for karaktersetting i matematikk i lærerutdanningen foreslås å sendes på høring i sektoren. Nasjonalt råd for lærerutdanning er anbefalt å utrede hvorvidt karakterbeskrivelser kan utvikles og innføres på en enhetlig måte også innenfor andre fagområder innen lærerutdanningen.
- Fra undersøkelsene innen økonomisk-administrativ utdanning har det særlig på masteroppgaver over år vært en avvikende karakterfordeling, hvor 80-90 % av mastergradsstudentene får A eller B på masteroppgaven. Nær halvparten av kandidatene får karakteren A, og det er ikke sannsynlig at en så stor andel kandidater leverer «fremragende prestasjoner som klart utmerker seg». UiT har sammen med UiN lavest gjennomsnittskarakter for masteroppgaver i undersøkelsesperioden. Veileders rolle diskuteres, og UiT trekkes frem som den eneste institusjonen som praktiserer at veileder ikke kan være intern sensor på masteroppgaven. Et eksempel til etterfølgelse ifølge UHRs analysegruppe.
- Tiltakene som er satt i verk innen karaktersetting i matematisk, naturvitenskapelige og teknologiske fag (MNT-fag) og økonomisk-administrative fag (ØKADM-fag) ser ut til å ha ønsket effekt. Dette vil bli nærmere analysert i UHRs kommende karakterrapport for 2015.

Departementet, NOKUT og UHR *forutsetter* at karakterrapportene behandles ved de aktuelle utdanningene og institusjonene. Fakulteter og aktuelle utdanninger som ikke allerede har gjort seg kjent med karakterrapporten fra 2014, bes derfor om å behandle rapporten i relevante fora. Særlig viktig er det at de som ikke var tilstede på årets karakterkonferanse, hvor funnene ble presentert, prioriterer dette.

Status og videre oppfølging av karakterarbeidet – nasjonalt og ved UiT

Forskjeller i karaktersetting er utpekt som en av de store utfordringene i UH-sektoren, og vil være gjenstand for mye fokus i tiden fremover. Regjeringen har besluttet at karaktersettingspraksis skal være tema i den kommende stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning, som planlegges lagt fram våren 2017. Fakultetene har også nylig fått tilsendt UHRs veiledende retningslinjer for sensur¹, samt forslag til retningslinjer for skalaen bestått/ikke bestått². Begge disse er utarbeidet

¹ Arkivref. 2016/1652

² Arkivref. 2016/1451

som bidrag til økt harmonisering av karaktersetting. NOKUTs evaluerings- og tilsynsvirksomhet fremover vil nok også i økende grad omfatte hvordan kvalitetssikring og overvåking av karakterbruk inngår i institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid.

Både departementet, NOKUT og UHR er helt tydelige på at en forutsetning for god samordning og kvalitetssikring av karakterbruken på tvers av fag og institusjoner, er at alle institusjonene både deltar og nøye følger opp arbeidet i karakterpanelene, funnene i de nasjonale karakteranalysene, problemstillingene som drøftes på karakterkonferansene og annet relevant karakterarbeid. Ledelsesforankring framholdes som påkrevet for å lykkes med dette.

Ved UiT ble fakultetene fra og med 2011 tillagt ansvaret for å føre tilsyn med karakterbruken. Overvåking av karakterbruk over tid, identifisering av eventuelle avvik og ikke minst analyser av dette, skal ha fokus og være en viktig del av det systematiske kvalitetsarbeidet. I forkant av karakterkonferansen 2015 ble alle fakulteter nøye informert om innholdet i konferansen. For å bidra til å nå målet om bedre samordning av karaktersettingspraksis, viste universitetsdirektøren til at det er viktig at fakultetene prioriterer å delta på disse årlige konferansene – og med representanter innenfor de tiltenkte målgruppene fra faglig ledelse og personer innenfor fagmiljøene som har ansvar for konkret sensur- og karaktersettingsarbeid.

Kvalitetssikring og overvåking av karaktersetting var dessuten ett av hovedtemaene i siste forsknings- og utdanningsmelding³. I en kartlegging som ble gjort i forkant viste fakultetene til omfattende bruk av ekstern sensor, samt deres vitenskapelig ansattes deltakelse i ulike fagråd og karakterpaneler. Dette er viktige tiltak i samordningen av karaktersettingspraksis og diskusjoner av tilhørende problemstillinger innenfor fagområdene, men er ikke alene tilstrekkelig for å oppnå samordning på nasjonalt nivå/mellom fagområder. På spørsmål om det er faglig- og/eller administrativ personale/ledelse som koordinerer karakterarbeidet ved fakultetet, svarte flere at det er et samarbeid mellom administrativt- og faglige ansatte. Et fåtall av fakultetene rapporterte at kvalitetssikring av karakterarbeidet er forankret i faglig ledelse.

I meldingen ble det konkludert med at det kan være grunn til å tenke nytt i forhold til hvordan dette feltet fremover bør ivaretas ved UiT. Herunder nærmere vurdering av om arbeidet med overvåking og kvalitetssikring av karaktersetting ved UiT er hensiktsmessig orientert mot målgruppene, og om arbeidet er tilstrekkelig forankret i faglig ledelse på de ulike nivåene - og i den grad universitetets styrings- og tilsynsinstanser forventer. Som styringssignal ble det vedtatt at det ved UiT skal gjennomføres en helhetlig vurdering av hvordan arbeidet med overvåking, analyse, samordning og kvalitetssikring av karakterbruk skal drives og ledes på de ulike institusjons-nivåene i både faglig- og administrativ linje. Dette skal nå i første omgang følges opp i Strategisk utdanningsutvalg den 23. februar 2016.

Øvrig arbeid i regi av UHR relatert til harmonisering karakterbruk

UHRs analysegruppe arbeider for øvrig med et informasjonsopplegg med referanse til SØF-rapporten, som skulle vært ferdigstilt innen utgangen av 2015. På forespørsel fra universitetsdirektøren opplyser UHR at dette ikke er ferdigstilt, men at analysegruppen vil fortsette dette arbeidet våren 2016. Informasjonsopplegget er ment å skulle kunne brukes som

³ Melding Forskning og utdanning 2014, se <https://uit.no/Content/427792/utdforskmelding2014.pdf>

grunnlag for institusjonenes eget arbeid med karakterbruk. Universitetsdirektøren vil orientere fakultetene så snart dette foreligger.

Vennlig hilsen

Heidi Adolfsen
studiedirektør

Hege Skarsfjord
seniorrådgiver